

---

hmeljarske informacije

Izdaja Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije, Cesta žalskega tabora 2, 3310 Žalec
Urednik: Gregor Leskošek, e-pošta uredništva: gregor.leskosek@ihps.si
Uredniški odbor: Gregor Leskošek, dr. Magda Rak Cizej, dr. Barbara Čeh, dr. Sebastjan Radišek
Naklada: 300 izvodov.

ISSN 1408 - 4775

Letnik 32 , št. 11

13. julij 2015

M. Rak Cizej, S. Radišek: **VARSTVO HMEIJA**

Hmeljeva peronospora

Spore hmeljeve peronospore so prisotne na vseh lokacijah, hmelj je v kritični fazi razvoja za okužbo s hmeljevo peronosporo – faza cvetenja, zato je potrebno nanesti fungicidno oblogo še posebno na območjih, kjer je bilo več kot 40 mm padavin in je fungicidna obloga sprana. Na razpolago imate poleg bakrovih pripravkov, preventivna fungicida Delan (1,2 kg/ha) in Ortiva (1,6 l/ha) ter pripravek Revus (1,6 l/ha), ki ima poleg odličnega preventivnega delovanja tudi kurativno delovanje. Pri škropljenih upoštevajte, da lahko priprava Ortiva in Revus v rastni dobi uporabite samo 2-krat.

Hmeljeva pepelovka

Vremenski pogoji zadnjih dni so idealni za razvoj hmeljeve pepelovke. Bolezen se v naših razmerah običajno prične pojavljati v času polnega cvetenja in je nevarna predvsem v nasadih občutljivih sort kot so Magnum, Dana, Celeia ter Bobek. V primeru ugodnih pogojev in visokega infekcijskega potenciala pa lahko povzroči škodo tudi na ostalih sortah. Vsem hmeljarjem, ki imate nasade občutljivih sort svetujemo, da pričnete s preventivno uporabo pripravkov na osnovi žvepla. V primeru najdbe okužb uporabite pripravek Systhane 20EW (1,5 L/ha).

Hmeljeva pršica

Hmeljeva pršica je prisotna v vseh hmeljiščih, kljub uporabi akaricidov. Na razpolago imate dve različni aktivni snovi, ki ju uporabljamo že preko 20 let, zato njuno delovanje ni več stoo odstotno. Svetujemo vam, da redno spremljate populacijo pršice v svojih nasadih, poleg primarnih listov, pregledujete tudi sekundarne liste, liste na hmeljnih panogah. V nekaterih hmeljiščih je pršica prisotna tudi na sekundarnih listih. V tem času damo prednost pripravkoma na podlagi aktivne snovi abamektin (Vertimec 1,8 % EC ali Vertimec PRO) v odmerku 1,25 l/ha. Ob uporabi omenjene aktivne snovi je pomembno, da je rastlina v dobri kondiciji, da ni v stresu zaradi visokih temperatur zraka, da lahko sredstvo uspešno preide v medcelični prostor listov. Če je populacija pršice velika (v povprečju več kot 0,5 pršice/list), je potrebno akaricid uporabiti čim prej, še pred ponovno napovedanimi visokimi temperaturami. Vertimec je potrebno uporabiti zvečer ali ponoči, ko ni prisotne UV svetlobe, kajti v nasprotnem primeru je razgradnja aktivne snovi na površini lista zelo hitra. Če so idealni pogoji, naj bi se aktivna snov vsrkala v list v cca. 2 urah. Poleg akaricidov, njihovih odmerkov, bodite pozorni tudi na ustrezen nanos oziroma aplikacijo. V primeru težav glede aplikacije, se obrnite na Gregorja Leskošek.

Akaricid Envidor, ki je 2. julija pridobil izredno, 120 dnevno dovoljenje v hmeljarstvu, njegovo delovanje je kontaktno, ovidicidno (deluje na jajčeca) in nižje razvojne stadije pršice, na odrasle pršice ima slabše delovanje.

Pri uporabi akaricidov pazite na varnostne razdalje od vodnih virov, potokov, rek, kot je navedeno v preglednici 1. Če uporabljate šobe Agrotop TD, se varnostni pas do voda ustrezno zmanjša. Pri uporabi akaricidov pazite, da jih uporabite v skladu z registracijo; Verimec Pro in Nissorun se smeta uporabiti maks. 2-krat v letu na isti površini.

Opomba: Aktivna snov milbemekton (akaricida Milbeknock in Koromite) še vedno nima znanih izvoznih toleranc za Ameriko, zato se glede njune morebitne uporabe dogovorite s svojim kupcem hmelja!

Na UVHVVR smo ponovno podali vlogo za ponovno preveritev glede uporabe a.s. bifenazat kot nujno potrebno aktivno snov v hmeljarstvu, za kar še nismo prejeli odgovora.

Preglednica 1: Registrirani akaricidi za zatiranje hmeljeve pršice na hmelju v letu 2015

Pripravek	Aktivna snov	Koncentracija/ odmerek	Karenca (dni)	Število škropljenj v rastni dobi	Varnostni pas tlorisne širine od meje brega voda 1. in 2. reda (m)	
					Šobe klasične	Šobe Agrotop TD
Nissorun 10 WP	heksitiazoks	0,5 – 1,0 kg/ha	28	2-krat	30	20
Vertimec 1,8 % EC-poraba zalog	abamektin	1,0 - 1,25 l/ha	28	1-krat	50	20
Vertimec PRO	abamektin	1,25 l/ha	28	2-krat	30	
Envidor SC 240*	spirodiklofen	1,8 l/ha	14	2-krat	30	15 (10)

*izredno – 120 dnevno dovoljenje v hmeljarstvu od 2. 7. do 2. 10. 2015

Koruzna vešča – 2. generacija

Let metuljev koruzne vešče 2. generacije se je pričel v začetku julija (drugi teden julija), kar je zgodnejše za cca. 10-14 dni. Let metuljev 2. generacije je zelo intenziven in sicer smo v noči od sobote na nedeljo 12. julija v Žalcu ulovili 86 metuljev/noč. Glede na to, da smo imeli veliko populacijo prve generacije, bo potrebno opazovati nasadi in zatirati gosenice druge generacije. Predvidoma v začetku naslednjega tedna (okrog 20. julija), že pričakujemo prve gosenice druge generacije. To bo seveda odvisno od vremena, lokacije, idr. Pri pregledu nasadov bodite poleg pršice, pozorni tudi na prisotnost gosenic druge generacije. Gosenice boste verjetno opazili v zgodnjih delih rastlin (v trtah, panogah, listih). Ko jih najdete, je potrebno uporabiti sredstvo za zatiranje gosenic (preglednica 2). Tako Karate kot Lepinox plus zmanjšujeta populacijo, kar pomeni, da je njuna učinkovitost približno 70 %.

Če boste v nasadu imeli poleg gosenic koruzne vešče, še hmeljevega bolhača, boste uporabili kontaktni insekticid Karate Zeon 5 CS, drugače pa bi dali prednost Lepinox plus v odmerku 1,0 kg/ha, ker njegovo delovanje ni zmanjšano glede visokih temp. zraka.

Preglednica 2: Registrirani insekticidi za zatiranje koruzne vešče na hmelju v letu 2015

Pripravek	Aktivna snov	Koncentracija/ odmerek	Karenca (dni)	Število škropljenj v rastni dobi	Varnostni pas tlorisne širine od meje brega voda 1. in 2. reda (m)	
					Šobe klasične	Šobe Agrotop TD
Karate Zeon 5 CS	lambda-cihalotrin	0,25 l/ha	21	2-krat	40	20
Lepinox plus	Bacillus Thuringhiensis var. Kurstaki	1,0 kg	ni potrebna	3-krat		

Hmeljev bolhač - poletna generacija

V drugem tednu julija smo v posameznih nasadih hmelja opazili prve hrošče hmeljevega bolhača poletne generacije. Bolhač je v tem času prisoten na mladih listih do višine cca. 1,5 m, predvsem na sorti Celeia. Ob toplem in suhem vremenu bo njegova populacija narastla in se povzpela tudi v višje dele hmelja. Preglejte hmeljišča in kjer boste našli veliko hmeljevega bolhača, uporabite insekticid Karate Zeon 5 CS. Populacija je v začetni fazi, zato je smiselno počakati, da še naraste, tako zaenkrat uporaba insekticida Karate Zeon 5 CS še ni opravičena.

Opozorimo vas naj, da je uporaba insekticida Karate Zeon na istem zemljišču dovoljena le 2-krat letno. **Omenjenega insekticida ne smete uporabljati v vročem in vetrovnem vremenu!** Ker je sredstvo nevarno za čebele, je pred njegovo uporabo potrebno zmulčiti cvetočo podrast okrog hmeljišč! Pazite, da Karate Zeon uporabite 40 metrov proč od vodnih

površin, le v primeru uporabe šob z zmanjšanim zanašanjem, se varnostni pas zmanjša na 20 metrov. Omenjeno sredstvo ima delovanje tudi na gosnice koruzne vešče.

FFS registrirana v hmelju in fižolu

V preglednici 3 so navedena fitofarmacevtska sredstva katera smete uporabljati v hmeljiščih, kjer sočasno gojite hmelj in fižol. Sredstva navedena v preglednici imajo uradno dovoljenje tako v hmelju kot tudi fižolu. Upoštevati morate odmerek oziroma konc. sredstev, ki so navedena v preglednici 3.

Preglednica 3: Registrirana fitofarmacevtska sredstva, katera lahko hkrati uporabljate v hmelju in fižolu v letu 2015

Pripravek (aktivna snov)	Rastlina	Vrsta škodljivega organizma	Odmerek/koncentracija	Karenca	Št. uporab v rastni dobi
Champion 50 WG (Cu – hidroksid)	HME LJ	hmeljeva peronospora-sekundarna okužba	0,20-0,25 %	14 dni	3-krat
	FIŽOL	navadna bakterijska fižolova pegavost		21 dni	
Ortiva (azoksistrobin)	HME LJ	hmeljeva peronospora-sek. okužba	1,0-1,6 l/ha	28 dni	2-krat
	FIŽOL	Bela gniloba, fižolov ožig-vdrta fižolova pegavost, fižolova rja		7 dni	
Karate Zeon 5 CS (lambda-cihalotrin)	HME LJ	hmeljeva listna uš, hmeljev bolhač, koruzna vešča	0,15 l/ha	21 dni	2-krat
	FIŽOL	listne uši		7 dni	
Lepinox plus (Bacillus Thuringiensis var. Kurstaki)	HME LJ	koruzna vešča	1,0 kg	ni potrebna	3-krat
	FIŽOL	bombaževčeva sovka, južna plodovrta, pesna sovka			

B. Naglič: NAMAKANJE HME LJA

Zaradi visokih temperatur je izhlapevanje vode iz tal in rastlin zelo intenzivno. Napoved vremena kaže, da bodo visoke temperature vztrajale predvidoma do konca tega tedna (do 19.7.2015). Glede na to, ali ste upoštevali prejšnjo izdano napoved namakanja ali od takrat (3.7.2015) še niste namakali, je stanje vode v tleh zelo različno. Navkljub zadnjim padavinam v prejšnjem tednu (8-9.7.2015), priporočamo, da tisti, ki hmeljišč niste namakali, glede na predhodno napoved, pričnete z namakanjem vseh nasadov hmelja. Vsem tistim, ki ste zadnjo napoved namakanja upoštevali, priporočamo, da pričnete z namakanjem hmeljišč na lahkih tleh v sredo, 15.7.2015, na težjih tleh pa v petek, 17.7.2015.

Prav tako nadaljujte s kapljičnem namakanjem in namakanjem prvoletnih nasadov hmelja (za prvoletne nasade priporočamo, da jih namakate vsak tretji dan).

Pri namakanju naj vam bo v pomoč informacija, da v tej rastni fazi in v tem vremenu hmelj porablja okoli 6 mm vode dnevno (oz. drugače povedano: vsake 6 mm padavin odloži namakanje za 1 dan).

Napoved namakanja velja do prvega obilnega dežja.

Sprotne informacije o stanju vode v tleh bodo ažurirane na našem spletnem mestu (www.ihps.si).